

Des del Nord

Pobresa Zero: un objectiu viable a manca de voluntat política

L'any 2000, 189 caps d'Estat i de Govern van firmar els Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni (ODM) on es comprometien a prendre mesures concretes en la lluita contra la pobresa. Han passat cinc anys des d'aquesta data i els discursos i les promeses polítiques no s'han materialitzat en accions efectives.

Els països rics no solament no han augmentat l'ajuda al desenvolupament en els nivells necessaris, sinó que molts d'ells l'han retallada (tot just s'ha arribat al 0,22% del PIB, molt lluny de la històrica demanda del 0,7%). Tampoc no s'han fet esforços en la reducció del deute extern, un obstacle determinant que impedeix el desenvolupament: 156 països gasten com a mitjana el 39% del que produeixen a satisfer pagaments de deute extern. Així mateix, les condicions de comerç imposades pels països rics continuen condemnant a la misèria milions de persones al món. Si l'Àfrica, el sud-est asiàtic i l'Amèrica Llatina veïssin incrementada en un 1% respectivament la seva participació en les exportacions mundials, l'augment dels seus ingressos podria alliberar de la pobresa 128 milions de persones.

Mai abans en la història s'havia experimentat un creixement econòmic i un avenç tecnològic i científic com el de les últimes dècades. Però també mai abans havia existit un abisme de desigualtat tan gran entre les geografies del planeta. Ara per ara els experts coincideixen que els problemes del desenvolupament tenen solució i que la persistència de la pobresa i la desigualtat al món no es pot justificar. Els Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni són objectius viables des del punt de vista tècnic i econòmic, però sense voluntat política no són més que bons propòsits.

El vuitè Objectiu del Mil·lenni indica quin és el camí que els països rics han de prendre per contribuir a assolir els objectius. Almenys tres qüestions es plantejaven essencials: l'augment de l'Ajuda Oficial al Desenvolupament (AOD) fins arribar al 0,7%; reduir els nivells de deute extern; i obrir els sistemes comercials i financers a les economies del Sud eliminant les discriminacions, facilitant les exportacions

Mai abans havia existit un abisme de desigualtat tan gran entre les geografies del planeta

de les economies menys avançades i permetent que protegeixin les seves economies de les exportacions subsidiades dels països rics.

Convencuts de la urgència i la necessitat d'engegar polítiques i mesures eficaces per eradicar la pobresa al món, des de la societat civil pretenem que els discursos es duïguin a la pràctica i facin realitat el que proposen. Amb aquest objectiu, la Coordinadora d'ONG de Desenvolupament d'Espanya (CONGDE) ha llançat la Campanya Pobresa Zero (www.pobrezacero.org), a què han donat suport més de 400 ONGD i s'hi han adherit també sindicats, organitzacions ecologistes, de dones, universitats, etc., per mobilitzar i sensibilitzar tota la societat espanyola durant el 2005, perquè pressioni els responsables polítics i afrontin de forma urgent, definitiva i eficaç la lluita contra la pobresa. La Campanya es "farà sentir" durant el 2005 en moments clau de l'agenda nacional i internacional, quan els líders polítics hauran de prendre decisions claus. Pobresa Zero pretén sumar el major nombre d'adhesions com a expressió reivindicativa de la societat espanyola, que sempre ha mostrat un alt grau de compromís i solidaritat amb els països empobrits del Sud.

La Campanya forma part de la "Crida mundial per actuar contra la pobresa", una àmplia coalició internacional en què participen milions de persones a més de cent països. Sota el símbol d'una banda blanca, personalitats com el líder sud-africà Nelson Mandela i altres premis Nobel s'han unit ja a aquesta iniciativa. Som la primera generació que pot acabar amb la pobresa i és un deure de tothom pressionar els nostres representants polítics perquè compleixin, com a mínim, els acords internacionals signats.

Com fer pressió

A www.pobrezacero.org trobareu tota la informació sobre la Campanya (notícies, esdeveniments, formes d'adhesió i pressió, etc.). A través d'ella qualsevol persona pot adherir-se, enviar cartes de pressió als polítics o descarregar els materials de Pobresa Zero (fullets, banners, manifest, etc.) També és

Marta Caravantes
Responsable de Comunicació de la CONGDE

EL QUE HAN DIT DE POBRESA ZERO

"La nostra pròpia dignitat és el que ens juguem en aquesta Campanya". **Almudena Grandes**, escriptora.

"Ja no podem callar i no podem ser uns pocs: hi hem de ser tots". **Federico Major Zaragoza**, president de la Fundació Cultura de Paz i antic secretari general de la UNESCO.

"Els prego que no es tapin les orelles. Aquesta vegada han d'escoltar-nos". **Maria Gallana**, actriu.

"Els que vivim en el primer món, i tot just sabem el que és la fam, la set, la calor o el fred, vam anomenar sofriment a no trobar aparcament a la primera, a mullar-nos si plou o que ens serveixin el menjar fred. Confonem el sofriment real amb incomoditats efímeres. Tots estem cridats a Pobresa Zero. I va de debò. Ara no ens costa gens col·laborar-hi per acabar, d'una vegada, amb tanta injustícia". **Antonio Gómez Rufo**, escriptor i finalista Premi Llatina 2005

"Quan t'agafen ganes de dir 'em rendeixo', 'això no val un duro', 'que algú pagui el llum', llavors apareix un grup de bojos i diu 'Pobresa Zero'". **Pablo Aranda**, escriptor i finalista Premi Primavera de Novel·la l'Espasa 2005

"Aquesta campanya ens ofereix a tots una direcció i un sentit. La direcció de posar fi a l'agulla per acabar amb la pobresa al món, la de prop i la de lluny. I un sentit, activar la nostra identitat humana en la seva dimensió més noble, la solidària amb aquell que em necessita. Apuntem-nos activament a aquesta bella campanya". **José Luis Fernando Lada**, professor de Filosofia i Teologia

"Pobresa Zero Ja! Podem eradicar la pobresa en el món. Dona veu als sense veu. No siguis còmplice amb el teu silenci, individualisme i benestar insolidari". **Eduardo Lallana**, periodista

Presentació pública de la Campanya

publicat el calendari de mobilitzacions que informa de les presentacions, marxes, recollida d'adhesions als carrers, manifestacions, etc., a diverses ciutats. Entre aquestes, cal destacar l'èxit de participació i la gran repercussió mediàtica de la Manifestació contra la Pobresa convocada el dia 26 de juny a Madrid. Segons la campanya, 50.000 persones van sortir al carrer per exigir la fi de la pobresa al món.

Més informació:
www.pobrezacero.org/noticia_detalle.php?boletin=36

Ana Lydia Fernández-Layos

Deu anys després de Beijing

No hi ha excusa!!

Ana Lydia Fernández-Layos, delegada de WIDE-Espanya (Xarxa Europea de Gènere en el Desenvolupament) i responsable de Gènere d'Ajuda en Acció, va participar en la reunió internacional de revisió de Beijing a Nova York.

Al març de 2005, la comunitat internacional, representada per delegacions governamentals i de la societat civil, es va reunir a la seu central de Nacions Unides a Nova York per revisar el grau d'avanç en el compliment dels compromisos adquirits fa deu anys a Beijing d'adoptar mesures per eradicar la discriminació de gènere, promoure el reconeixement social del paper de les dones i garantir l'exercici dels seus drets humans.

Els resultats d'aquesta revisió, denominada Beijing+10, mostren que, malgrat que s'han produït certs avenços en l'últim decenni en matèria legislativa, educativa i respecte a la representació i la participació polítiques, les dones i les nenes segueixen sent objecte de discriminació sistemàtica, per motius de sexe, en l'exercici dels seus drets humans i llibertats fonamentals en les esferes política, econòmica, jurídica, social, cultural i civil. A més, en molts països continua sent considerable l'exclusió de les dones dels llocs de decisió, de la presència activa en estructures de poder i dels àmbits de negociació.

Les dades evidencien una creixent feminització de la pobresa. El 70% de les persones que sobreviuen amb menys d'un dòlar al dia són dones (situades generalment en els sectors agrícola i de l'economia informal). Milions de dones es veuen privades de l'accés a recursos com els préstecs, la propietat de la terra i l'herència. No es reconeix ni es reconeix el seu treball en l'àmbit informal o reproductiu: les seves necessitats en matèria d'atenció de la salut i nutrició no són prioritàries i estan privades d'accés adequat a informació i serveis públics. En l'àmbit educatiu continua sent molt alt l'índex d'abandó escolar entre les nenes a causa de, entre d'altres, la càrrega de treball domèstic que suporten, matrimonis i/o embarassos primerencs. A més, en l'àmbit de la salut, les dones, a tot el món, estan encara lluitant pel dret a l'autonomia sobre els seus propis cossos; les deficiències en els serveis de salut reproductiva i sexual causen la tercera part de les morts durant l'embaràs o el part i 201 milions de dones al món no tenen accés a mètodes anticonceptius eficaços (ha augmentat considerablement el nombre de dones i nenes afectades de SIDA). En aquest context, les dones, atrapades en el cicle de la pobresa, no disposen dels recursos i els serveis per canviar la seva situació ja que la seva participació en la presa de decisions en la llar i en la comunitat és mínima.

Les causes d'aquesta situació són estructurals i, per tant, han de ser abordades en espais de concertació internacional on tots els governs

assumeixin compromisos i responguin sobre el seu grau de compliment. L'impacte negatiu dels programes d'ajustament estructural, el pagament del deute extern i la deterioració de les relacions comercials internacionals en països en vies de desenvolupament han causat, entre d'altres, l'augment en la inseguretat laboral així com el menor accés a la protecció social i als serveis públics. Tot això repercuteix en la població més vulnerable, de la qual un percentatge molt elevat són dones i nenes.

Si hi ha acords internacionals que afirmen el dret fonamental a la igualtat entre dones i homes, que han estat ratificats per 189 governs a tot el món (Plataforma d'Acció de Beijing); si s'han definit les principals esferes de preocupació, s'han fixat objectius, finalitats específiques i mecanismes de seguiment que permetin avaluar els avenços; què impedeix que les dones puguin accedir al ple exercici dels seus drets i llibertats?

Les dades evidencien una creixent feminització de la pobresa

Els acords signats segueixen sense servir: no existeix cap organisme internacional que garanteixi el seu ple compliment. En aquest marc cobren especial importància les accions i les pressions impulsades per la societat civil i l'anàlisi crítica de les actuacions i les polítiques, tant nacionals com internacionals. És necessari que s'estableixin punts de comunicació entre les instàncies globals i locals per donar seguiment al grau de compliment dels acords signats pels governs. És imprescindible que les dones formin part dels processos de negociació i presa de decisions, que es reconegui el paper que juguen en l'economia i el desenvolupament; que es revisin, adoptin i avaluin polítiques macroeconòmiques i estratègies de desenvolupament que tinguin en compte les necessitats de les dones. Així mateix, és necessari que es revisin les lleis i les pràctiques administratives que assegurin la igualtat de drets i d'accés als recursos econòmics i es garanteixi que puguin accedir a mecanismes i institucions d'estalvi i crèdit en igualtat de condicions.

No hi ha excusa possible. La voluntat política ha de traduir-se en la posada en marxa de mesures concretes, en l'aplicació de polítiques

Trobades internacionals

Concentració dels drets de les dones

internacionals que afavoreixin la igualtat entre dones i homes, i en l'assignació de recursos específics que promouguin els canvis estructurals necessaris perquè les dones i les nenes exercixin control sobre les seves pròpies vides i sobre les decisions que els concerneixen. Els drets en matèria de salut sexual i reproductiva són una condició indispensable per al desenvolupament sostenible i no poden quedar fora de l'agenda dels Drets Humans. És imprescindible analitzar els vincles entre comerç, desenvolupament, pobresa i gènere i l'impacte que els acords i les polítiques internacionals econòmiques, socials i comercials tenen sobre la vida de les dones, els homes, i sobre les relacions de gènere per abordar les desigualtats sistemàtiques i els desequilibris de poder en el sistema econòmic global.

La revisió de Beijing+10 va concloure amb la reafirmació dels compromisos adquirits fa deu anys, una nova declaració de bones intencions i el reconeixement de la importància d'aplicar de forma plena i efectiva la Plataforma d'Acció de Beijing per arribar als Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni.

Encara queda molt camí per recórrer en la lluita per la igualtat entre dones i homes i enfront de les diverses formes de discriminació. Estem davant d'una lluita per l'exercici real dels Drets Humans, per una més gran Justícia Social i per un Desenvolupament Sostenible on totes i tots siguem protagonistes. No s'assolirà el desenvolupament sostenible sense igualtat de gènere i la igualtat de gènere no serà possible sense l'associació global entre homes i dones per a la redistribució, aquesta vegada equitativa, en el repartiment de poder, en tots els contextos i els àmbits de la societat.

En l'actualitat, la Comissió de Gènere de la FCONGDE treballa en la realització d'un diagnòstic sobre la qüestió en les ONGD federades i, en la línia de Beijing, en la revisió dels plans institucionals de cooperació per garantir la inclusió de la perspectiva de gènere en totes les accions de desenvolupament.

Més informació:
WIDE: www.wide-network.org
Irene López, "Gènere en l'agenda internacional del desenvolupament. Un enfocament de drets humans". Revista Acadèmica de Relacions Internacionals, Núm. 2, Juny 2005, UAM.
www.mediterranean.org/article.php3?id_article=371
A deu anys de la Conferència Mundial sobre la Dona: www.choike.org/nuevo/infomes/1360.html
Mujeres en Red: www.nodo50.org/mujeresred/